

No més drets sense deure.
No més deure sense dret.
Els drets individuals són imprescriptibles, ilegals i inalienables. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantir-la, és cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí hont comença la llibertat ajena. És lícit, doncs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • L'embrutit milionari que baix pretext de mentida moralitat y à la sombra de sas riquesas mal adquiridas persegueix à qui critica sos vicis y la societat qu'els consent, és un dels sers més envilit, degradats y desprezables de la Naturalesa. •

LA TRAMONTANA defensa els principis lliberals més avançats, sense mistificacions ni atenuants de cap mena, tant si es ven perseguida per hipòcrites farsants, com si sent l'aplaus de la gent verdaderament honrada y digna. • La TRAMONTANA en politica defensa sempre al més avançat contra el més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi el mode de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. • La TRAMONTANA no està afiliada à cap partit, servint els interessos generals de la llibertat sense compromisos ni preocupacions de sectari.

PERIÒDIC POLÍTIC VERMELL

La salut del poble és la suprema llei — La TRAMONTANA és el periòdic qu'es publica en idioma català més avançat en idees polítiques, religioses y d'economia social — El Treball és la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Espanya, 1 pesseta trimestre. — Estranger, 2
Las suscripciones se pagan por anticipado

ADMINISTRACIÓ: Carrer de Ponent, n.º 1, 1.ª, BARCELONA

Pels pagos s'admeten llibranças del Giro Mútuo, lletres de facil cobro y sellos de 15 cèntims. No s'admeten llibranças especials de periòdics.

PREUS DE VENDA

Número solt, 5 cèntims. — 30 exemplars, 1 pta.
Surte a lliure puntualment cada divendres

CONTRASTS DEL 1.º DE MAIG

Mentres qu'els esquitxos d'autoritat no tenen més qu'anarquistas á la clepsa...

els lladregots, timadors y demés patriotas es dedican tranquilament á la seva honrada industria.

JA HA PASSAT!

Aquells a qui per costum esgarrija la fetxa del 1.er de Maig creyent qu'en aquest dia els obrers tenen de menjar burgès...

Aquest any, com ja haviam dit nosaltros, no ha pogut ser més pacífic, y fins manso y tot, el 1.er de Maig.

A Madrid el 1.er de Maig ni s'ha conegut. A Catalunya, Valencia y Andalusia, punts ahont hi ha més moviment obrer d'Espanya...

Aquí a Barcelona algunas societats de resistència més afectas al anarquisme que als procediments del partit Obrer, també es van declarar per la festa y van organisar un meeting a la tarde al Calvo-Vico, que desde el moment es va veure moltíssim més animat qu'el qu'el partit Obrer va celebrar pel mati al saló de ball del carrer de las Ramelieras.

Considerant despassionadament lo succelit aquest any pel 1.er de Maig, pod ben dir-se que si novias circumstancias ó aconteixements futurs no li venen a donar novias foras, aquesta festa, com a diada obrera, està destinada a quedar anulada molt aviat per lo qu' a Espanya respecta.

Prou desitjariam equivocarnos en aquesta apreciació, perquè ens és simpàtic tot lo que significa agitar la opinió pública y revolucionar las conciencias, mes abans que tot devem sempre la veritat y la franquesa als nostros llegidors, y, per lo tant, diem lo qu'ens sembla sense atenuans y sense ferhi embuts, per més qu'algunas vegada, com en aquesta, lo que prevemy siga lo contrari de lo que la nostra voluntat desitja.

Del 1.er de Maig, per lo qu' a Espanya fa referencia, cal dir:

—O es procura que sigui més de lo qu'ha sigut aquest any, ó molt prompte deixarà de ser. L'any vinent meteix creyem que ja quedarà demostrada aquesta rahó.

UN INCIDENT IMPORTANT

An el meeting celebrat el 1.er de Maig a la tarde en el teatro Calvo-Vico d'aquesta ciutat

va succeirih un fet que mereix fixar la nostra atenció.

El professor rus Ivan Ivánovich Ivánoff, home que ja casi coneix tot Barcelona per la seva típica cabellera y per concorre a totes las reunions lliurepensadoras ó de caràcter molt avanstat, va demanar la paraula, y li fou concedida, pera tractar del 1.er de Maig baix el punt de vista de l'ateisme.

Va comensar a parlar el ciutadà Ivánovich, y als primers párrafos fou ja interromput pel president, qu'el comminava a cenyirse a la qüestió, sent aixis qu'estava del tot dintre d'ella.

Peró és el cas qu'el president estava a la vegada prohibit pel delegat del governador, que generalment és tant coneixedor de las lleys com jo de teologia, y sabent tant sols qu'are es pega molt per materias religiosas, tant bon punt senti parlar de Déu ó del clero ó religió, va escamarse y va induhir al president a fer callar a l'orador, passant pel boxorn de ferho com de motu propi, sense advertir al públic qu'el representant de l'autoritat era el qui li feya fer aquella barrabassada.

A conseqüencia, doncs, d'aquet incident, havem rebut la visita del rus, ja amig nostre d'algun temps, Ivan Ivánovich Ivánoff, el qui com a mostra de qu'estava dintre de la qüestió del 1.er de Maig ens ha deixat el discurs que allí volia fer, y a la vegada ens ha fet constar la seva estranyesa per haver sentit dir a un orador qu'era anarquista y cristia, cosa qu'el rus no compagina, ni nosaltros tampoc, perquè creyem que tot anarquista té d'esser materialista, positivista, ateu.

Allà va la major part del discurs d'Ivan Ivánovich, ó siga els párrafos suficients pera demostrar que la tesis del seu treball estava de ple dintre el tema del 1.er de Maig, y que la llei no podia refusar aquella argumentació com traspassadora dels limits prou limitats del dret dels espanyols y els estrangers residents a Espanya:

¡Compañeros!

Quisiera mostraros la fiesta del 1.º de Mayo bajo el punto de vista ateo.

Lo sé: muchos de vosotros dirán: «Queremos hacer solamente la propaganda político-social: el cura nos es indiferente; queremos paz, pero no queremos filosofía, es decir, palabrerías.»

Los que hablan así, no saben lo que dicen.

Los que se limitan a la sola cuestión política, rechazando la cuestión religiosa, son pobres místicas, ignorantes de la armonía, que creen poder afinar la lira de la revolución tocando una sola cuerda, la de la política pura.

¡Se engañan! De grandísima importancia es la cuestión política, pero también tiene su necesidad la cuestión religiosa. En tanto que vuestras mujeres van a misa, en tanto que hacéis bautizar a vuestros hijos, en tanto que no mandáis a vuestros niños a la escuela laica, en tanto que hay Dioses, iglesias y curas, en tanto que no se saca sobre la sociedad burguesa con el peso del ateísmo, en tanto una reforma radical será imposible, en tanto una revolución provechosa para el pueblo será un sueño.

¡Compañeros! persuadidos una vez para siempre que los príncipes van al trono y los capitalistas a la bolsa por una vía hecha por este obrero terrible que se llama Iglesia y que trabaja con vuestros brazos, con vuestros corazones. Debéis rehusar vuestra ayuda. Persuadidos de que la Iglesia es la barrá puesta a través de la revolución, debemos destruir antes esta barrá, sino la revolución, llegando con la celeridad acumulada por los siglos, se romperá contra ella como lo ha hecho la grande revolución francesa.

En esta revolución, hay justo cien años, Camilo Desmolinez dijo al gobernador de París (prefecto) que quería prohibir las procesiones públicas: «¡Mi querido Manuel, deja V. hacer. Los reyes son maduros, pero el Dios no lo es aún!» y las procesiones quedaban, las iglesias prosperaban de nuevo, los reyes volvían y la revolución francesa perecía. Y la revolución francesa pereció sólo porque el Dios no era aún maduro para ser derribado de su arbol celeste. Instruyámonos entonces, trabajemos porque Dios sea maduro para la revolución futura. Sólo así podemos esperar en un buen efecto, sólo así tendremos un nuevo orden social.

Esto es lo que he querido deciros en ocasión del 1.º de Mayo, que es la pascoa roja del obrero. La celebramos en oposición a la pascoa cristiana para enseñar al pueblo que no hay redentor que baje del cielo. ¡No! Vuestro Cristo, vuestro redentor, vosotros lo lleváis en vuestro propio pecho; su nombre verdadero es pensamiento; su nombre español: revolución; su nombre internacional: justicia. —He dicho.

1.º de Mayo 1893

Ivan Ivánovich Ivánov

¡¡NASSOS!!

Hi han nassos com a calzonas, y nassos petits com Nassos; hi han caras que són mestresses dels més extravagants nassos.

Hi han nassos que són capassos de fer por pels seus excessos; hi han nassos forts, nassos tiessos, y perruells com els anarquistes, y fins hi han nassos postissos a las caras fets espressos.

Hi han nassos de tota mena: de pilos com una patineta; n'hi han de trosos madarinas, y de llargs com una entesa.

La vistat, n'hi han que fan pena, y més si qui el porta és dòna; veureu careta bufona que per nas porta una pruna, y fins en veureu alguna que té un nas com una tronca.

El nas, que molts no en las cas, fa ser guapo ó lastós; el nas es molt poderós, y si tant petit qu'es el nas! Jo el meu no el daria pas ni qu'el rey m'el demanes. No, aixís, no hi pug fer més; umb aquet sog molt feia, y si ting el nas aixís..... es que m'el xaren fe'expres.

A un nas estrany, un bromista desseguit hi arma raquesta: jo crec que faria festa per no deskarer de vista, y si va seguir la pista del nas que són d'ells tanta, una colecció n'hi encasta qu' a la pell li farà cresta, fins que de nas de llagosta arribi a nas de llagosta.

El nas, aquesta pilota, aquest enciop ó patata; aquest cubell ó sabata, aquesta penca ó far tar; El nas, que introm el nota y qu'á rifarant excita; el nas, que si és gru irrita, per tants mocadons qu'embuta, el posaria de gruta en tota cara petita.

El nas si n'ha fet de mall! Si n'ha fet, ay! deu del cell! El nas és lo més crudi per fer ser lleig a un mortel. El nas és el principal per un fer conquistats mill: si el seu nas té bon perfil, las donas, l'estiman molt, pero cap, cap dòna el vol si en llog de nas té un perfil.

Qu'el nas és nostro martiri ja pdeu volta donarhi, y si algu diu lo contrari, será que no deu sentirhi. Per més que giri y regiri y qu'emenciar sempre oírt es faci que desampori a vbra seu un... mialter, y que quan menos ho esperhi, asitiat de pudors mori.

Y encara diu algun pallino —Qui té bon nas... tres rifa—. ja li daria en quet t'u un nas com una escarafa; No, mex cal qu es lassi moia a qui te el nas de buda; qui el té ben fet s'estarrufa, pro el que té el nas de garrufa, tanta es la rabia qu'algafa, que li daria una bufá.

De nassos, no son cançons, n'hi há a mila, tots diferents de curts, de llargs, magres, plens, de quadrats y de rodons.

A l'hivern n'hi ha am patinacos, y a l'estiu n'hi han am grans, y a tot temps n'hi han bastants que sempre son plens de dins, trayent en fora els v-brins mes ben dit, es castanias.

En fi, ja es massa camorra te al pobre nas tanta guerra; y podier dir a algu: «¡Xerra més aquest qu'una conorra!» Lo dit, un cop dit s'emborra per lo tant, el burro escorra; y si algu té fort el morro, y lo qui dit l'encaparra, li diré nas de chicharra... mentres fugiré pel forro.

DOMINGO BARRINA

(Girona a 2 de Maig de 1893.)

Condemnat Director: Contan alguns que diuen saberho, que a conseqüencia d'haverse adonat el nostre senyor bisbe qu'aquest any per la quadrasa han anat 3,000 feligrues menos que l'any passat a pendre Nostramo a l'iglesia, veient que la fe d'aquest modo se n'anava per terra, feu venir a quatre missionistes que serán tants santis varons com vulguin, però el qu'és de convencec a—ingú amb els seus sermons en sembla que n'estan molt lluny, perquè la seva eloqüencia y els seus diners están, si a lo no fa, a la meteia altura,

Al Xic de la *Barraqueta* li buscan pessigollas a Madrid en la seva acta de Sant Feliu de Llobregat, declarantli grave.

Ja fa temps que presumim qu'al Xic li clavaran disgustos per la vida de l'ós.

Y continuem sent partidaris de qu'engegués totes aquelles senyories empalagosas a passeig, qu'allí no li faran may res més que provar de rifarse.

Y precisament el Xic té la ventatja de poderseu rifar a tots en altres terrenes abont els discursos resultan de molt més bon efecte.

Y son els únics convincents pera enderrocar lo qu'es necessita pera que vingui la república.

Diuen que si lo de Cuba no s'acaba depressa, el govern procurarà que vagi allí el general Martínez Campos, en la seguretat de qu'ell ho sabrà endegar tot.

Ja em sembla qu'estig sentint unas cançons am dobles de cinc matxos, que deixan als *fil* i *embusteros* més venuts y acorralats qu'un ratolí davant de mitja dotzena de gats d'Angola.

Si seran una colla de tronats els insurgents de Cuba, que van allí a fer fortuna com els que hi envia Espanya?

En passen tanta pel mon...

De totes las festes celebrades a Roma per las bodas de plata dels reys d'Italia, la cosa qu'ha produït més sensació es el brindis de l'enviat rus, militar, que immediatament després de l'emperador d'Alemania, va brindar en francès, dirigintse a l'esposa de l'embaixador de Fransa, dihent:

—Jo, senyora, brindo per la vostra patria, sense frases y am tot el cor.

Això es va considerar allí com una resposta de Rússia a las bravatas de la triple aliança y de la visita de l'emperador alemany al rey italià.

Em distreu veure aquets poderosos com jugan a la guerra, ni més ni menos com el xicotet jugan a soldats amb els de plom.

Sort de las corrents de fraternitat humana que ja dominan als pobles y que podser determinan als tirans a no engolfarse en guerres, que, si no, a bon segur qu'aquesta senyora hipòcrita y farsant, anomenada Diplomacia, ja ens hauria portat nous rius de sang desde la guerra franco-prussiana ensà.

S'ha inaugurat ja oficialment l'Exposició Universal de Chicago.

Al declararla oberta, el president de la república modelo, ha dit qu'aquella *Fira* de tot el món era la més grandiosa festa del treball.

Volia acàs Mr. Cleveland fer d'aquet modo la competencia al 1.º de Maig dels obrers amb un altre 1.º de Maig dels aristòcrates allí reunits?

Llavors no tenia de parlar de treball, perquè aquets no treballan, sino del no fer res.

Pera parlar de treball en la ciutat de Chicago, lo millor que podia haver fet era recordar que allí s'aixecaren quatre forcas per altres tants defensors del dret del treballador, y considerar aquella exposició com deshonrada al neixre, si no rendia un tribut alque van pagar am la vida el seu amor a la causa del treball.

Aquesta hauria sigut una frase digna de la gran festa del treball qu'ells en diuen.

Y que no serveix, en general, més que pera ferbi festes els que no treballan.

A Fransa ja es coneix que hi hà república y qu'es ben conservadora, casi a lo Castelar.

Pel 1.º de Maig a París es van repartir cops de sabre en gran contra els obrers y es van fer infinitat de presons.

L'un any a Fourmies, l'altre a París.

Es veu qu'ells nostros vehins republicans portan tot sovint la fraternitat ben esmolada.

Y qu'están disposats sempre a tirarla entre cap y coll dels treballadors.

A Madrid encare es fa la festa patriòtica del 1.º de Maig, aniversari de l'aixecament d'aquell poble contra Napoleón I, l'any 1808.

La diada del 1.º de Maig, barrant las fronteres, borra també els odis de pobles y de rasses y anula els recorts de fetxas com la del 1.º del propi mes.

En la festa del 1.º de Maig, a Berlin, un orador anarquista ha encarregat que quan els joves siguin soldats, no obeeixin als seus quefies si els manan fer fog al poble.

Per aquí, per aquí, té de comensar a caure el castell de cartas de la societat present.

¿QUÉ ET FARIÀ?

Em preguntats qu'et farià si estemins tots dos solets, tancadets a dins d'un quarto hont no hi entrés vent ni fred? Ja et diré lo qu'et farià sense gaires cumpliments: l'emmatllevaria un duro per no tornartel may més.

J. RANILLER

Una regular alarma hi hagué diumenge a l'iglesia de Santana d'aquesta ciutat a conseqüència d'haverse trobat un devot que li afanavan el rellotge.

Vetaqui un perill del que jo n'estig lliure. ¡Ey! No de qu'em robin el rellotge, sino de que m'el robin dintre d'una iglesia.

Per lo qual aconsello als feligresos que per anar a missa es posin rellotge de sol.

En la seguretat de que la claror allí dintre no els hi farà cap nosa.

¡Ah! El lladre del rellotge fou detingut. Ja casi comenzo a creure en miracles.

El bisbe de Girona, diuen qu'ha condemnat al periòdic necedali de Figueras *El Semanario*.

Això de que fins entre els bons catòlics es fassi tria d'aquesta manera, es sempre un consol per un herege com jo.

Y fa pensar que quan aixis tot un mitrat ataca als integristas, ell diu tenir a la clepsa un bon gruix de carli.

Que per nosaltros es lo pitjor que pod ser una persona...

Encare que sigui bisbe.

No sabem si seria aglomerant vapor pel 1.º de Maig o què, qu'alguns dels civils acantonats a Sant Feliu de Llobregat gastan tantas agallas amb alguns joves del poble, que molt sera que algun dia no hi hagi un conflicte en aquella població, provocat per quí més que ningú té el dever de no provocar las iras dels pacífics habitants d'aquella vila.

Diem això per haver arribat als nostros oïdos certas notícies de disgustos haguts en aquella població entre el jovent d'allí y algun dels civils en dit punt acantonats, en especial el sargento, que convé no es repeteixin ó ens obligaran a cridar l'atenció de qui correspongui pera evitarlos.

Y res més per avuy, confiant que bastará aquesta indicació pera qu'es posi l'oportuna esmena a certas intemperancias.

Dimars de l'altre setmana passava el combrregar general pel Poble Nou, y un dels tres capellans qu'anavan sota el talem, veyent a un vehi que desde el portal de casa seva es mirava la cerimonia, es dirigí an ell y li va pegar grapa a la gorra, que no caygué a terra perquè l'agredit va aguantársela.

Mireus qu'es prou aquesta manera de començence que tenen certs capellans.

No sabem que quí sembra vents lo que recull no són pas cocas ensucradas ni carametllos de goma?

Va morir un feligrés a Tarrassa, als derrers dias de la setmana passada, y es va disposar tot pera fer el seu enterro catòlic.

Convinduga l'hora, las 9 del mati, va fer el primer senyal la campana de la parroquia y va reunirse la comitiva a la casa mortuoria.

Arriba el cotxe, no fan las campanas el segon senyal, y veyent que passa un quart y mitja hora de la cerimonia y no ve el clero a buscar el cos del difunt, van alguns a saber qu'era allò, y es troban que no el volian enterrar per l'iglesia, perquè no era casat per ella.

A las quatre va ferse llavors l'enterro civil, al que va assistir numerosíssima concurrencia,

molta més que la qu'esperava l'enterro catòlic, acompanyats d'una orquesta que davant de la rectoria va sonar un rato al rector, com donantli gracias de que per la intemperancia seva s'hagués pogut realisar aquell acte civil.

¡Quantas vegadas ho havém dit qu'el clero es més bon propagandista de las idees lliurepensadoras que nosaltros!

Lo que fa falta es que la gent no arribi a necessitar intemperancias clericals com la que acaba de succehir a Tarrassa pera acudir al registre civil.

A Caldas de Montbuy s'ha fet l'inscripció al registre civil d'un fill de Salvador Codina y Catarina Comas.

Al queixarse els partidaris de la llana clate lluda de per què no l'havien passat per l'iglesia, el pare del nen ha dit qu'ell ja l'havia batejat tal com ho feu Sant Joan Batista am Jesús en el riu Jordá y segons l'evangeli de Sant Mateu, y que si algú no ho creu que revisi la doctrina catòlica y es convencerá de que qualsevulga home ó dona pot batejar; y si el batisme es una cosa qu'es té de fer am bona intenció, continuava dihent el pare del nen, ningú millor que jo pod teniria tractante del meu fill.

Tot plegat em sembla qu'es això donarlos massa satisfaccions, puix pera prescindir de l'iglesia am la rahó del em dona la gana basta y sobra.

RETTALLS

Perquè may em veus res, ni a cap sant ting devocó, ni may vaig a confesá, em dius que no ting perdó. Creu, noya, que tant me fa si ting perdó com si no.

Deys un capellá a un amic mentre anavan passejant: —Mentres al món hi hagi burros, anirem sempre a cavall.

Dugas classes de devots hi há en la religió cristiana: els espavilats, que cobran y els que són tontos, que pagan.

Al pobre Déu, avuy dia, m'el miro en forma de capa que cobreis a tots aquells que predican l'ignorancia.

ANTON BOLADERAS

TRENCA-CLOSCAS

D. TERESA TOPLÉ

TONA

Formar amb aquestas lletres el titol d'un drama castellá.

GEROGLIFIC

BON BON
XX XX

FULLA

C. BARBERA y CAROL

SOLUCIONS

A LAS CABORIAS DEL NÚMERO DERRER

Trenca-closcas: (Sense dona) Lluís Milà.
Geroqlific: Un sa gasta salut.

Imprempta de L'Avnc, Ronda Universitat, 4, Barcelona

PRÓXIMO A PUBLICARSE

JUSTO VIVES

Literatura Obrerista

Derecho de Asociación y de Reunión según la ley

Un tomo de unas 200 páginas aproximadamente, buen papel, esmerada impresión y elegantemente encuadernado en cartón y tela

UNA PESETA